

§ 18**Revidering av riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd**

Dnr 3.1.1-596/2015

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förslaget till revidering av riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd.
2. Ärendet överlämnas för vidare beslut till kommunfullmäktige.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag som redovisas nedan.

Reservation

Samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare för Liberalerna reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag som redovisas nedan.

Ersättaryttrande

Ersättaren Stina Bengtsson (C) lämnar följande ersättaryttrande:

Om jag hade haft rösträtt hade jag föreslagit följande

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande.

Vi delar förvaltningens ambition om att stärka stödet till barn till papperslösa. Barn ska inte straffas för sina föräldrars agerande. Barnperspektivet i ställningstagandet som förvaltningen och majoriteten har tagit är rätt. Däremot så kan vi inte ställa oss bakom ett beslut som innebär att papperslösa får försörjningsstöd.

Centerpartiet har alltid tagit ställning för de mest utsatta i samhället. Vi har kämpat och kämpar fortfarande för papperslösas rätt till vård och för skola för barn till papperslösa. Därför är vi engagerade i att ändå trots föräldrarnas agerande ge stöd till barn till papperslösa.

Inget barn ska behöva bo på gatan. Inget barn ska behöva gå hungrigt. Alla barn ska ha tillgång till de rättigheter som erkänts dem genom barnkonventionen. Det är Centerpartiets grundinställning. Vi menar också att det är viktigt att staden tar det ansvar som staden har för att akut hjälpa människor i nöd, oavsett

var den aktuella individen är hemmahörande. Men det finns olika vägar att gå för att göra detta.

Centerpartiet anser att civilsamhället har en fortsatt viktig roll i arbetet med att nå och stödja papperslösa. Staden bör, istället för att systematiskt ge papperslösa familjer försörjningsstöd, säkerställa att de frivilligorganisationer som arbetar med barn till papperslösa, såsom Läkare i världen och Stockholms stadsmission, har det ekonomiska stöd dessa verksamheter behöver för att hjälpa dessa barn i deras dubbelt utsatta situation. Ett viktigt skäl till detta, förutom det som nämns ovan, är att dessa organisationer många gånger har lättare att nå papperslösa människor, då dessa ofta är rädda för myndigheter, men vågar ge sig till känna för frivilligorganisationer. Vi tror därför att det blir ett mer effektivt stöd till barn som far illa.

Ärendet

Gällande riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd genomgick en översyn och beslutades av kommunfullmäktige 2014-05-05. Socialnämnden fick i uppdrag i budget för 2015 att genomföra en översyn av befintliga riktlinjer. Utgångspunkten i översynen har varit de uppdrag som specificerats i budgeten för 2015. Översynen har även inneburit att i möjligaste mån ta bort skrivningar som redan framkommer i andra dokument, så som Socialstyrelsens handböcker, och istället göra hänvisningar till berörda dokument. Tjänsteutlåtandet innehåller en kortfattad redogörelse av förändringarna.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 26 november 2016.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Andréa Ström m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande:

Riktlinjerna för handläggningen av ekonomiskt bistånd innehåller anvisningar för arbetet med ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen och utgår från lagstiftning, rättspraxis och beslut om tillämpningar i kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. En

av de stora förändringarna när riktlinjerna för ekonomiskt bistånd revideras är att papperslösa med barn kan ges möjlighet till ekonomiskt bistånd, vilket vi ställer oss ytterst kritiska till.

Enligt socialtjänstlagen har socialtjänsten ansvar för alla som vistas i kommunen och för att ingen ska behöva lida nöd även om de inte är hemmahörande i kommunen. Därmed finns det utrymme i socialtjänstlagen att bistå papperslösa personer även om detta tolkas olika i olika kommuner och av olika handläggare. Malmö är en av de kommuner i landet som har beslutat om att ge papperslösa bistånd. Vi ställer oss dock ytterst kritiska till att den rödgrönrosa majoriteten i Stockholm stad nu väljer Malmös modell som föredöme, en av de kommuner där utanförskapet är som störst. Att ge papperslösa med barn i Stockholm stad ekonomiskt bistånd är djupt oroväckande och kommer att leda till långtgående konsekvenser.

Det är en felprioritering av den rödgrönrosa majoriteten att ge människor som saknar rätt att vistas i landet en fristad i Stockholm. Socialtjänsten står redan inför en kris, vi har socialsekreterare som går på knäna och det saknas bostäder till flyktingar som beviljats uppehållstillstånd. Det är inte rimligt att ge personer som vistas i Sverige olagligt rätt till samma tillgång till samhällseliga insatser som svenska medborgare eller personer med uppehållstillstånd. Det måste finnas en tydlig gräns vilka som ska ges rätt till välfärdssystemet

Genom att ge papperslösa rätt till ekonomiskt bistånd bidra detta också till ett växande skuggsamhälle. Samtidigt som dessa personer erbjuds skola, vård och ekonomisk bistånd tvingas de leva gömda, det är varken en hållbar eller mänsklig situation. Att ge en sådan förmån vore också att undergräva det svenska medborgarskapet och rättsamhället. Det är en farlig väg att gå och ger dessutom dubbla signaler, sök asyl, få avslag och uppbär rätt till allt i från skola till försörjningsstöd. Idag förmår inte majoriteten att tillhandahålla bostäder till personer med uppehållstillstånd, hur ska försörjningsstöd kunna ges till de tusentals som fått eller kommer att få avslag?

Närmaste åren kommer ungefär 50 000 personer undvika att bli utvisade i Sverige, det är orimligt att kommunerna ska stå för försörjningsstöd till denna grupp. Majoriteten borde fokusera på de människor som har fått uppehållstillstånd för att kunna ge den bästa möjliga starten i Sverige. Ett politiskt ledarskap kräver tuffa beslut och tydliga prioriteringar, dessvärre verkar detta saknas hos den rödgrönrosa majoriteten.

I de reviderade riktlinjerna framgår det även att sommarlovspeng ska utgå till barnfamiljer. Vi bedömer dock att detta kan tillgodoses inom ramen för befintlig verksamhet och föreningsliv.

Vidare anges i revideringen av riktlinjerna om att införa prova på studier inom ekonomiskt bistånd. Det finns en god intention i att sänka trösklarna för att stärka möjligheterna till studier för personer med försörjningsstöd. Det ska alltid löna sig att arbeta och fler vägar in i jobb för personer som står långt från arbetsmarknaden behöver skapas. Dessvärre kan vi inte ställa oss bakom förslagen om att införa ett system för prova-på studier för personer med försörjningsstöd, så som de nu föreslås utformas. Ekonomiskt bistånd är det yttersta skyddsnätet i samhället och ett kortsiktigt alternativ, vilket det enligt vår uppfattning fortsatt ska vara. När en person får ekonomiskt bistånd ska det finnas tydliga och definierade motprestationskrav som syftar till jobb, praktik eller studier. Kraven ska vara utformade efter varje människas förutsättningar. Som socialförvaltningen tidigare bedömt kan förslaget strida såväl mot andan i socialtjänstlagens förarbeten som mot kommunlagen och inte hålla vid en eventuell laglighetsprövning. När det handlar om människors livssituation och vägar ur ett bidragsberoende ska stadens insatser alltid ske på lagliga grunder och med individen bästa i åtanke.

Ledamoten Frida Johansson Metso (L) och tjänstgörande ersättaren Inga-Lill Persson (L) föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Att återremittera förslaget till förvaltningen för ytterligare beredning i enlighet med vad som nedan anför.
2. Att anföra följande.

Förslaget till nya riktlinjer för ekonomiskt bistånd är i många delar likt de riktlinjer som Alliansen antog under vår tid i majoritet. Det finns dock oklarheter som gör att Liberalerna yrkar att förslaget återremitteras för att få en tydligare bild av förslagets konsekvenser och de överväganden som ligger bakom förvaltningens förslag, enligt vad som härfter följer.

Barn i papperslösa familjer befinner sig ofta i mycket utsatta förhållanden. Deras situation och behov måste särskilt beaktas i enlighet med barnkonventionen och bestämmelserna i socialtjänstlagen. Förvaltningen föreslår att papperslösa barn ska ha rätt till ekonomiskt bistånd utöver den rätt till akut nödhjälp som följer av socialtjänstlagen.

Vi vill att förvaltningen mera noggrant redogör för vilka erfarenheter som kan dras från andra kommuner där liknande förslag har genomförts, exempelvis Malmö. Det gäller bl.a. vilka gränsdragningar och definitioner som gjorts, i vilka situationer man bedömt att mer omfattande insatser än akut nödhjälp behövts, och vilka insatser man då beviljat. Detta skulle göra det möjligt för nämnden att bättre bedöma de förväntade konsekvenserna av förslaget.

En juridisk fråga som inte berörs i förslaget till nya riktlinjer är också att polisen, i syfte att verkställa utvisningar, kan ha rätt enligt utlänningslagen att bryta sekretessen för att få tillgång till personuppgifter hos personer som kommer i kontakt med socialtjänsten, något som SVT tidigare rapporterat om. Förvaltningen bör redogöra för huruvida ett sådant scenario har beaktats i förslaget.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.